

Cezary Popko

Kwaczała-Spalona, pow. Chrzanów. Stanowisko 7

Informator Archeologiczny : badania 4, 81-82

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wśród zbóż do najciekawszych należą resztki owsa, znanego dotychczas zaledwie z paru stanowisk z tego okresu.

Poza śladami zajęć podstawowych zaobserwowano rogowiarstwo (odkryto warsztat rogowiarza składający się z surowca, wytworów i półwytworów), odlewnictwo (fragmenty niszczonej formy odlewniczej), tkactwo (dwa zgrupowania ciężarków).

Do ciekawszych praktyk zaobserwowanych na badanym stanowisku zaliczyć trzeba kanibalizm, którego ślady w postaci ciętych fragmentów kości ludzkich zmieszanych z kośćmi zwierzęcymi, napotkano dwukrotnie.

Badania umożliwiają dość pełne odtworzenie stosunków gospodarczych ludności zamieszkującej osadę w Kotlinie i dalsze badania mogłyby jedynie zmienić liczbowo, a nie jakościowo dotychczasowe wyniki. Ponieważ ustało też bezpośrednie zagrożenie stanowiska badanie osady zakończono.

KSIAŻEK, pow. Kłodzko

patrz epoka brązu

KWACZAŁA-SPALONA
pow. Chrzanów

Muzeum w Chrzanowie

Stanowisko 7

Badania prowadził mgr Cezary Popko. Finansowało PPRN w Chrzanowie. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko z przełomu V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego.

Kontynuowano prace rozpoczęte w roku 1968. Koncentrowały się one tym razem w północnej części cmentarzyska, gdzie spodziewano się uchwycić granicę badanego obiektu, Wytyczono 12 wykopów. Ogółem zbadano obszar o powierzchni 130 m², odkryto 4 groby szkieletowe oraz kilka skupisk ceramiki. Obiekty te nie odbiegały w charakterze od znanych z lat ubiegłych, dostarczyły jednak stosunkowo dużej ilości ozdób brązowych i żelaznych oraz ceramiki.

Do najciekawszych znalezisk zaliczyć należy brązowe, otwarte naszyjniki z końcami zwiniętymi w uszka, grube, żelazne nagolenniki, bransolety z grubego drutu brązowego oraz żelazne i brązowe szpile z główkami zwiniętymi spiralnie w tarczki. Uzyskano również kilkanaście drobnych ozdób głowy jako zawieszki, paciorki „salta leone”, fragmenty diademu i guziczki. Prace wykopaliskowe pozwoliły w przybliżeniu określić północną granicę cmentarzyska, co przy znanej już granicy wschodniej i braku możliwości zbadania południowego i zachodniego rejonu stanowiska (teren

Zakładów Chemicznych „Alwernia”) — zamyka dalsze prace nad określeniem zasięgu obiektu. Kontynuacja badań wydaje się niecelowa.

Przygotowuje się opracowanie zbiorcze uzyskanego materiału.

LUBARTÓW — Kolonia Zagrody

Lubartowskie

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Lublinie

Badania prowadził mgr Andrzej Kutyłowski. Finansował WKZ w Lublinie. Piąty sezon badań. Ślady osadnictwa z epoki brązu, wczesnej epoki żelaza oraz z czasów nowożytnych.

Celem badań była weryfikacja południowego odcinka stanowiska.

Stanowisko położone jest na północny wschód od centrum miasta, nad rzeką Wieprz, na piaszczystym wzniesieniu. Roboty ziemne, które objęły ogółem ponad 1000 m² powierzchni pociągnęły za sobą potrzebę nadzoru archeologicznego wykopów budowlanych; specjalnych odkrywek dla celów badawczych — poza eksploracją przy profilach — nie zakładano. W profilach wykopów budowlanych można było obserwować, na ogół, analogiczny układ gleby, podglebia i podścielających podglebie piasków, jak w profilach badawczych wykopów z lat ubiegłych. W wykopach, w zachodniej części południowego odcinka stanowiska, stwierdzono, że poniżej próchnicy współczesnej, na głębokości około 20—25 cm, występuje rozwiata próchnica piaszczysta, w której zalegają ułamki naczyń ręcznie lepionych typu ceramiki „łużyckiej” z późnej epoki brązu — wczesnej epoki żelaza oraz nieliczne zabytki krzemienne o wyglądzie „neolitycznym”, choć przypuszczalnie współczesne znaleziskom ułamków naczyń typu „łużyckiego”. W wykopach we wschodniej części południowego odcinka stanowiska nie natrafiono na ślady tej warstwy.

ŁUBNICE, pow. Wieruszów

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Stanowisko 2

Badania prowadził mgr Zygmunt Kaszewski. Finansował WKZ Łodzi. Czwarty sezon badań (poprzednio w latach 1965, 1966 i 1969) ratowniczych. Cmentarzysko kultury łużyckiej z okresu halsztackiego.

Przebadano obszar o powierzchni 1550 m², na którym odsłonięto 40 grobów ciałopalnych. Około 40 proc. zbadanych obiektów położonych by-